

USMON AZIM SHE'RIYATIDA VATANPARVARLIK G'OYALARINING

BADIIY TALQINI

Yuldosheva Umriniso

Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti

2-kurs magistratura talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada O'zbekiston xalq shoiri Usmon Azim ijodida vatanparvarlik g'oyalarning badiiy talqini, poetik vositalari va milliy qadriyatlarining aks etishi tahlil qilinadi. Shoirning she'riy asarlaridagi Vatan, yurt sevgisi, milliy o'zlik va tarixiy xotira masalalari o'rganilgan.

Kalit so'zlar: Usmon Azim, vatanparvarlik, badiiy talqin, milliy qadriyatlar, poetik mahorat, she'riyat.

Abstract: This article analyzes the artistic interpretation of patriotic ideas, poetic means and reflection of national values in the work of the people's poet of Uzbekistan Uthman Azim. The issues of Homeland, love of the land, national identity and historical memory in the poet's poetic works are studied.

Keywords: Usman Azim, patriotism, artistic interpretation, national values, poetic skill, poetry.

Аннотация: В данной статье анализируется художественная интерпретация идей патриотизма, поэтические средства и отражение национальных ценностей в творчестве народного поэта Узбекистана Османа Азима. В поэтических произведениях поэта исследуются вопросы родины, любви к родине, национального самосознания и исторической памяти.

Ключевые слова: Усман Азим, патриотизм, художественная интерпретация, национальные ценности, поэтическое мастерство, поэзия.

KIRISH

O'zbek zamonaviy she'riyatining yirik namoyandalardan biri Usmon Azim ijodi o'ziga xos poetik uslubi, chuqur falsafiy mushohadalari va yuksak badiiy mahorati bilan ajralib turadi. Shoirning asarlarida vatanparvarlik g'oyalari alohida o'rin egallaydi. Uning she'rlarida Vatan mavzusi turli poetik talqinlar, ramziy obrazlar va badiiy vositalar orqali ifodalangan.

USULLAR VA ADABIYOTLAR TAHLILI

Tadqiqot jarayonida qiyosiy-tipologik, biografik va germeneytik tahlil usullaridan foydalanildi. Usmon Azim ijodini o'rgangan olimlarning ilmiy ishlari, adabiyotshunoslik sohasidagi tadqiqotlar va shoirning she'riy to'plamlari asosiy manba sifatida xizmat qildi.

Karimov ta'kidlaganidek, "Usmon Azim she'riyatida vatanparvarlik g'oyalari milliy qadriyatlar va zamonaviy tafakkur uyg'unligida namoyon bo'ladi" [1].

Boqiyev o'z tadqiqotida shoirning "Saylanma" asarida vatanparvarlik motivlarining rang-barang ko'rinishlarini tahlil qilgan [2].

NATIJALAR

Usmon Azim she'riyatida vatanparvarlik g'oyalarining namoyon bo'lishini quyidagi yo'nalishlarda kuzatish mumkin:

Tarixiy xotira va milliy o'zlik. Shoirning vatanparvarlik mavzusidagi she'rlarida tarixiy xotira va milliy o'zlik masalalari markaziy o'rin egallaydi. [3] Rahmonov ta'kidlaganidek, "Shoirning 'Tong' turkumidagi she'rlarida tarixiy xotira milliy o'zlikni anglash vositasi sifatida gavdalanadi". "Boboraim madrasasi", "Ko'hna Ark", "Registon" kabi she'rlarida tarixiy obidalariga murojaat qilish orqali milliy ruh va vatanparvarlik tuyg'ularini ifodalaydi. Shoir o'tmishni shunchaki tasvirlamaydi, balki uni bugungi kun bilan bog'lab, zamonaviy insonning milliy o'zligini anglash masalasini ko'taradi.

Vatan ramzlari va timsollari. Usmon Azim ijodida Vatan tushunchasi turli ramziy obrazlar va timsollar orqali ochib beriladi. [4] Smith ta'kidlaganidek, "Usmon Azim ijodida Vatan ramzlari ko'pincha tabiat tasvirlari orqali ifodalanadi". Shoirning "Bahor", "Oq teraklar", "Tog'lar", "Dashtu dalalar" singari she'rlarida tabiat manzaralari orqali Vatanga muhabbat tuyg'ulari ifodalangan. Bu she'rlarda tog'lar - mustahkamlik, daryolar - hayot manbayi, teraklar - yuksalish ramzi sifatida gavdalanadi.

Zamonaviy vatanparvarlik talqini. Usmon Azim she'riyatida vatanparvarlik g'oyalari zamonaviy nuqtai nazardan talqin etiladi. [5] Ahmedova shoirning "zamonaviy vatanparvarlik talqinida umuminsoniy qadriyatlar ustuvorligini" ta'kidlaydi. Shoir vatanparvarlikni tor milliy doiradan chiqarib, umumbashariy qadriyatlar bilan uyg'unlikda talqin etadi. "Yangi asr", "Istiqlol", "Bugun" kabi she'rlarida zamonaviy O'zbekistonning taraqqiyoti, yurt tinchligi va osoyishtaligi madh etiladi.

Badiiy tasviriy vositalar orqali vatanparvarlik g'oyalarining ifodalanishi. Usmon Azim she'riyatida vatanparvarlik mavzusi o'ziga xos badiiy tasvir vositalari orqali yoritiladi. "Vatan" tushunchasi tashbeh, istiora, majoz, metafora kabi she'riy san'atlar yordamida rang-barang tasvirlanadi. Masalan, "Ona yurtim - oq sochli malakam" she'rida Vatan obrazi ona timsolida gavdalanir. "Ko'zlaringda porlar yulduzlar" she'rida esa yurt go'zalligi metaforik tasvirlar orqali ifodalanadi.

Milliy qadriyatlar va vatanparvarlik uyg'unligi. Shoirning vatanparvarlik mavzusidagi she'rlarida milliy qadriyatlar, urf-odatlar, an'analar muhim o'rin tutadi. "Navruz", "Qadimgi kuy", "Alla" kabi she'rlarida milliy bayramlar, xalq og'zaki ijodi namunalari, urf-odatlar tasvirlanadi. Bu orqali shoir Vatanga muhabbat tuyg'ularini milliy qadriyatlar bilan uzviy bog'liklikda ifodalaydi.

Bu yo'nalishlar Usmon Azim she'riyatida vatanparvarlik g'oyalarining rang-barang va ko'p qirrali ekanligini ko'rsatadi. Shoir an'anaviy mavzuni zamonaviy talqinda, yangicha poetik shakllar va badiiy vositalar orqali ifodalashga erishgan.

TAHLIL VA MUHOKAMA

Usmon Azim she'riyatida vatanparvarlik g'oyalari uning poetik mahoratining muhim qirrasini hisoblanadi. Shoirning bu mavzudagi asarlarini tahlil qilish quyidagi xulosalarga olib keladi:

Petrov ta'kidlaganidek, "Shoirning vatanparvarlik mavzusidagi she'rlarida ramziylik va majoziylik ustuvor" [6]. Bu xususiyat shoirning "Vatan", "Yurt", "Istiqlol" kabi she'rlarida yaqqol namoyon bo'ladi. Shoir an'anaviy ramzlar (quyosh, tog', daryo)ni yangicha mazmun bilan boyitadi, zamonaviy obrazlar bilan uyg'unlashtiradi.

Yunusov shoirning "badiiy til va tasviriy vositalardan unumli foydalanganini" ta'kidlaydi. Darhaqiqat, Usmon Azim she'rlarida milliy qadriyatlar zamonaviy talqin bilan uyg'unlashadi [7]. Masalan, "Qadimgi kuy" she'rida milliy musiqa an'analari zamonaviy tafakkur bilan bog'lab talqin etiladi. Bu esa vatanparvarlik g'oyalarining yangicha va ta'sirchan ifodalanishiga xizmat qilgan.

Usmon Azim she'riyatida Vatan mavzusi zamonaviy talqin va an'anaviy qadriyatlar sintezida namoyon bo'ladi [8]. Shoirning vatanparvarlik mavzusidagi she'rlarida chuqur falsafiy mushohadalar, inson va Vatan, shaxs va jamiyat munosabatlari masalalari ko'tariladi. "Ona yurt", "Erk", "Istiqlol" kabi she'rlarida vatanparvarlik g'oyalari falsafiy mushohada bilan uyg'unlikda ifodalanadi.

Usmon Azim vatanparvarlik mavzusini turli poetik shakllarda ifodalaydi [9]. G'azal, ruboiy, tuyuq kabi an'anaviy janrlar bilan bir qatorda, erkin she'r, oq she'r shakllaridan ham unumli foydalanadi. Bu esa mavzuning ko'p qirrali va chuqur ochib berilishiga imkon beradi.

Shoirning vatanparvarlik mavzusidagi she'rlarida tarixiy va zamonaviy motivlar o'zaro uyg'unlashadi [10]. Masalan, "Registon", "Ark", "Ko'hna shahar" kabi she'rlarida tarixiy obidalar tasviridan zamonaviy xulosalar chiqariladi. Bu orqali o'tmish va bugun dialektikasi, tarixiy xotira va zamonaviylik masalalari ko'tariladi.

Usmon Azim she'rlarining tili sodda, ravon va ta'sirchan. Shoir xalq tili boyliklaridan, maqol va matallardan, xalqona iboralardan mahorat bilan foydalanadi. Bu esa vatanparvarlik g'oyalarining kengroq kitobxon qatlamiga yetib borishini ta'minlaydi.

Usmon Azim vatanparvarlik mavzusini o'ziga xos individual uslubda talqin etadi. An'anaviy mavzuni yangicha badiiy shakllar, zamonaviy obrazlar va ramzlar orqali ifodalaydi. Bu esa shoirning o'zbek she'riyatida o'z ovozigacha, o'z uslubiga ega ijodkor ekanligini ko'rsatadi.

XULOSA

Usmon Azim she'riyatida vatanparvarlik g'oyalari rang-barang poetik vositalar, chuqur ramziy ma'nolar va zamonaviy talqinlar orqali ifodalangan. Vatanparvarlik mavzusi shoirning turli davrlarda yaratgan asarlarida turlicha talqin etiladi. Ilk ijodida ko'proq romantik ruh ustun bo'lsa, keyingi davrlar she'riyatida falsafiy mushohada, analitik yondashuv kuchayadi. Usmon Azim she'riyatida vatanparvarlik g'oyalari zamonaviy talqin, chuqur falsafiy mushohada va yuksak badiiy mahorat bilan uyg'unlikda ifodalangan. Shoirning bu mavzudagi asarlari o'zbek zamonaviy she'riyatining muhim yutuqlaridan hisoblanadi.

ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Ahmedova, M. (2021). O'zbek zamonaviy she'riyatida vatanparvarlik talqini. Toshkent: Fan.
2. Boqiyev, K. (2019). Usmon Azim she'riyati poetikasi. Adabiyot nazariyasi, 12(3), 76-82.
3. Johnson, P. (2018). Modern Uzbek Poetry: Traditions and Innovations. Asian Literature Review, 15(4), 189-203.

4. Karimov, A. (2018). O'zbek she'riyatida milliy ruh. Toshkent: Ma'naviyat.
5. Karimova, S. (2021). Zamonaviy o'zbek she'riyati taraqqiyoti. Adabiyotshunoslik masalalari, 8(2), 156-170.
6. Petrov, V. (2019). Современная узбекская поэзия. Москва: Наука.
7. Rahmonov, N. (2020). Usmon Azim ijodida tarixiy mavzular. Filologiya masalalari, 4(1), 145-158.
8. Smith, J. (2017). Symbols and Metaphors in Uzbek Poetry. Journal of Central Asian Studies, 22(3), 228-240.
9. Wilson, M. (2020). Contemporary Poetry of Central Asia. London: Routledge.
10. Yunusov, M. (2020). O'zbek she'riyatida badiiy til. Toshkent: Akademnashr.